

M&# Ch&#nh là con sông nhỏ chảy vắt ngang Qu&#c L&# I, làm thành một ranh giới thiên nhiên của hai tỉnh Thừa Thiên và Quảng Trị. Khoảng giữa tháng 5 của mùa hè năm 1972, phòng tuyến M&# Ch&#nh đã trở thành vùng chiến tranh trên hai phía quân đội: về mặt bày binh, bày trận của lực lượng miền Nam và cả về mặt tinh thần quy&#t chiến của toàn quân, toàn dân sau khi thành phố Quảng Trị lọt vào tay Cộng quân.

Nh&#ng ngày đầu của tháng 5, các lực lượng Dù và Thủy Quân Lục Chiến bắt đầu tung ra những đợt phản công bất ngờ, thổi tắt sự mệt mỏi, đẩy lui quân địch, chiếm lại dần dần những phần đất đã mất. Nếu lấy Qu&#c L&# I và sông M&# Ch&#nh làm hai trục tọa độ, thì những đơn vị Thủy Quân Lục Chiến có nhiệm vụ quét sạch bên phía Đông Bắc, những đơn vị Dù bên phía Tây Bắc. Cả theo hướng Qu&#c L&# I mà tiến quân, và nơi họ bắt tay nhau là thành phố Quảng Trị.

T&# phòng tuyến M&# Ch&#nh tiến ra, hai đạo quân Dù và Thủy Quân Lục Chiến đứng phòng thủ những chốt của Cộng quân bám chặt như H&#i Lăng, La Vang, Mai Lĩnh. Đ&#ng đầu với một lực lượng gồm 6 sư đoàn nòng cốt của Cộng quân, trong một vùng mà địch đã chiếm đóng gần 3 tháng trời, với những công sự phòng thủ có sẵn, nay được tu bổ thêm, khiến cho hai mũi tiến quân của lực lượng Dù và Thủy Quân Lục Chiến như ch&#m vào một khối đá xanh. Những những người chiến sĩ của miền Nam, khi vượt qua sông M&# Ch&#nh, trong thâm tâm họ đã có một nỗi lo: không lấy lại Thành, không trở về qua con sông này.

S&# quy&#t tâm đã được thể hiện: một lá cờ vàng ba sọc đỏ xếp sẵn trong ba lô của một anh lính Dù để chu&#n bày treo trên Thành. Và người ta còn đem rượu, có một chai champagne cũng nằm sẵn trong ba lô của một anh lính Dù khác, dành để mừng chiến thắng.

Cái chốt đầu tiên mà lực lượng Dù phá vỡ trên đường tiến ra Quảng Trị là H&#i Lăng. M&#n vào H&#i Lăng, lực lượng Dù tiến dọc theo Qu&#c L&# I và qua một đ&#n đường mà những phóng viên chiến trường mới nh&# danh là “con đường của tự do”. Đ&#m&# đường cho cánh quân của Dù tiến tới, Liên Đoàn 10 Công Binh Chiến Đấu phía dùng xe đạp để những xác xe c&# và người chết trên một đường. Phóng viên của Reuter đã mô tả quang cảnh đ&#n đường này như sau: “Trên một đ&#n đường ngắn của Qu&#c L&# I, cách phòng tuyến M&# Ch&#nh 8 cây số về phía Bắc, có khoảng 300 chiếc xe đạp là xe vận tải, xe jeep nhà binh, chiến xa và cả xe hơi của tự do nhân, xe Honda... bị phá hủy nằm ngang với hàng trăm xác người đã r&#a nát. Cảnh khủng khiếp này nằm dọc hai bên Qu&#c L&# I phía Nam của H&#i Lăng. Một chiếc xe của thủ&#ng của quân đội bị trúng đạn, 10 xác người binh còn nằm trên xe. Có những cánh tay đứt rời treo lên đ&#ch&#a th&#ng, thì nay chỉ còn tr&#x&#ng và những ngón tay vẫn còn trong tay ch&# lên trời. Những xác người cánh tay, người chân và đầu lâu nằm lẫn lộn trên một đ&#n. Một xe vận tải bị

lọt nghiêng trên bãi cát bên đường, xác người còn treo toong teng. Cách một đường vài thước, 3 xe tăng T54 và một xe lội nước PT76 của Bộ Chỉ huy phá hủy...”

Giống như Hố Lãng, người ta thấy những xe máy, xe đạp nhiều hơn những người nằm ngang trên đường và đã bắt đầu rải sét. Những đống có nhà của hai bên đường, nhiều bụi xoáy trong những tầng khác nhau: nằm mặt trên xe, nằm sắp gần một đường, người dĩa bên tầng. Mùi tở khí xông lên những người.

Những toán Công Binh Chiếm Đuổi đến đường này phải dùng vải để bắt muỗi và muỗi người. Một số cũng bắt xác bọ mìn, đến chôn và cất pháo của Công quân. Trên đường tầng này, máu của những người chiếm sĩ Công Binh đã đổ ra khá nhiều. Vào Hố Lãng, quân Dù đến ngay với Tiểu Đoàn 8 của Công quân đang trấn đóng ở thôn Mai Đường. Trận đánh kéo dài cả 8 tiếng đồng hồ. Và cuối cùng, lúc 15 giờ 45 phút ngày Chiều, ngày 3 tháng 7 năm 1972, quân của Việt Nam Công Hòa lại tung bay phấp phấp từ quân Hố Lãng sau 93 ngày lọt vào tay quân địch.

Sau chốt Hố Lãng đến chốt La Vang. La Vang là một địa danh nổi tiếng với một tôn giáo. La Vang gồm có La Vang Thượng và La Vang Hạ, là một làng thuộc quận Mai Lĩnh. Theo truyền khẩu của nhân gian, La Vang do tên của một cây mọc hoang rậm rạp đây, người địa phương gọi là “lá vang”.

Truyền thuyết rằng, vào khoảng năm 1789, khi một số giáo dân bỏ nhà Tây Sơn lưng bịt vì nghi ngờ theo Linh Mục Bá Đa Lộc giúp Chúa Nguyễn Ánh, họ trốn trong nhà thờ La Vang, bị đói khát và bệnh tật. Những giáo dân này chết vì đói khát và Địch Miền hạ, dấy hái lá vang nấu nước mà uống sẽ hết bệnh. Từ đó về sau, La Vang được xem như là một thánh địa của người Công Giáo và được truyền tụng là nơi có phép lạ xuất hiện.

Đến vào La Vang, chỉ qua một đường ngắn, những đó là đường của tầng. Đường này có một cây cổ thụ, cây Trùng Phụng. Cái tên Trùng Phụng có nghĩa là phụng cưỡi lâu dài, những hôm nay cây cổ thụ này là một trong những nơi để máu nhiều nhất. Máu của những người Công Binh Chiếm của Liên Đoàn 10 đang đến đường cho quân ta tiến lên, máu của những người chiếm sĩ Dù đang tiến về La Vang. Công quân không dàn ra để chặn quân ta mà chỉ pháo của Quân Lực I, hai bên cây Trùng Phụng, khiến cho cây cổ thụ này như có một tầng hái của tầng đang chết.

Tiến vào La Vang là Tiểu đoàn 11 Dù, dưới sự quy định chỉ huy của Thiếu tá Lê Văn Mạnh. Tối buổi chiều và suốt đêm ngày 3 tháng 7, Tiểu đoàn 11 Dù bắt đầu tiến công vào khu vực của nhà thờ La Vang. Hàng Châu soi sáng các bước tiến cho Không Quân oanh kích yểm trợ.

Trước sự cố tiến nhanh vũ bão của các chiến sĩ Dù, Công quân phải hòng súng cối bác 100 ly và 105 ly xuống bên trên các xe tăng để ngăn tháo lui. Đêm hôm đó lực lượng Dù chiếm được Vọng Cung Thánh Đường, ngôi Thánh Đường đã hoang tàn đổ nát. Công quân mang T54 tiến tới, nhưng bị Địch 112 Dù bên hông ngay 2 chiến công, số còn lại phải tháo lui.

Ngày hôm sau, ngày 4 tháng 7, mặt dù các khu vực chung quanh La Vang vẫn còn đang đổ, vào lúc 13 giờ chiều, một binh sĩ của Tiểu đoàn 11 Dù đột nhiên leo lên cột mìn tía của văng ba tầng trên đỉnh của Vọng Cung Thánh Đường trong những tiếng chuông ngân vang giữa một khung cảnh tiêu diệt của bom đạn tích tụ của bom đạn trong những ngày qua. Ngôi Thánh Đường còn đó, dù đã đổ nát, cũng xem như một phép lạ.

Mai Lĩnh là quần châu thành của Quần Tr. Vào đêm Mai Lĩnh coi như đã được trở về của ngõ của thành phố này. Mai Lĩnh nắm giữ hai đống cát trắng, có những lô cốt bê tông xây sẵn từ đống nào, nay trở thành chướng ngại phòng quá tốt của Công quân để chặn quân ta tiến vào.

Gỗ của Mai Lĩnh là hai trung đội Trinh Sát Dù và Biệt Kích Dù 81. Hai trung đội này phải di chuyển một cách thận trọng. Có đống phải trốn mình theo những rãnh cát, để vượt qua một vùng rừng rậm dài hàng cây số mà không có một chỗ nào để ẩn nấp dưới những rừng pháo chĩa của Công quân.

Đêm trước khi khu Mai Lĩnh, lực lượng này bị Công quân từ các lô cốt bên B40 và AK làm thành một màn lưới của chướng ngại vật. Những chiến sĩ Trinh Sát và Biệt Kích Dù phải đợi đến tối mới đánh công và chiếm lại Mai Lĩnh vào đêm ngày 5 tháng 7. Tiểu đoàn 7 và Tiểu đoàn 9 Dù cũng vừa kéo đến. Nhờ vậy lực lượng của Dù chỉ còn cách thôn xã Quần Tr có 800 thước của thôi. Cùng lúc đó, một toán 30 Biệt Kích Dù đột nhiên từ trên xuống ngay giữa thành phố Quần Tr để thăm dò tình hình địch và để ngỏ cho lực lượng của Dù tiến vào.

Lực lượng II Dù dưới sự quy định chỉ huy của Địch Tá Tr của Quân Lộ, đang trên đường tiến vào của ngõ của thành phố Quần Tr. Lực lượng này gồm có Tiểu đoàn 5, Tiểu đoàn 6, Tiểu đoàn 7,

Ti&u Đ&oan 9, Ti&u Đ&oan 11 Dù và m&t Đ&i Đ&i Trinh Sát. B& Ch& Huy L& Đ&oan đ&c tăng phái thêm Liên Đ&oan 81 Bi&t Kích Dù.

Ti&n vào vùng ranh gi&i c&a thành ph& Qu&ng Tr&, nh&ng ng&i hi&n di&n không kh&i bàng hoàng, đau đ&n tr&c c&nh hoang tàn, đ& nát đ&n đ&nh th&. M&t s& v&ng l&ng bao trùm c& m&t vùng r&ng l&n, mà tr&c đây là m&t nh&p s&ng yên vui, náo nhi&t, khi&n cho ng&i ta có c&m giác s& ch&t ch&c t&nh ng& cái b&y s&p đầu đó s& b&t th&n ch&p xu&ng. Và bi&t bao gi&ng&i dân Qu&ng Tr& m&i xây đ&ng l&i đ&c thành ph& này nh& x&a.

M&t phóng viên c&a AFP, Jean Jacques Cazaux, có m&t t&i đó đã di&n t&nh sau: “Cái c&m t&ng đ&u tiên c&a nh&ng ng&i b&c chân vào Qu&ng Tr& là h& đ&ng đ&ng tr&c m&t nghĩa trang r&ng l&n. Hai bên Qu&c L& I, ch& nào cũng là c&nh t&ng hoang tàn. C&u c&ng b& phá h&y, hàng đ&oan xe cháy đen, đ&n đ&c vung v&i trên m&t đ&ng, cùng v&i nh&ng xác ng&i đ&ng r&a nát. M&t tr&n m&a đ& đ&i hôm th& b&y, khi&n khung c&nh kh&ng khi&p này tr& thành nh&y nh&a trong m&t đ&m bùn đ&”.

Cu&c ti&n quân vào phía Tây c&a thành ph& Qu&ng Tr& do l&c l&ng Dù đ&m trách. Nh&ng trung đ&i Trinh Sát c&a Ti&u Đ&oan 7 dù đ&c tung vào thôn Đ&i Ngã n&m sát nách th& xã Qu&ng Tr&. Các chi&n sĩ Dù đã v&t qua ngã ba Long H&ng, đ&ng Lê Hu&n, ti&n vào B&n Xe M&i, nhà ga và khu ph& Th&ch H&n. H&ph&i c&n chi&n v&i đ&ch quân đ&chi&m t&ng căn nhà, dành t&ng công s&, t&ng cao &c, di&t t&ng &kháng c& và ti&n vào ki&m soát sân v&n đ&ng c&a thành ph& đ& l&p m&t đ&u c&u. Kho&ng 2 gi& chi&u ngày 11 tháng 7, Ti&u Đ&oan 7 Dù đ&c y&m tr& b&i Thi&t Đ&oan 17 đã ti&n vào theo h&ng này và ch& còn cách trung tâm thành ph& ch&ng vài trăm th&c n&a.

Cùng lúc đó v& h&ng Đ&ng c&a Qu&ng Tr&, m&t cánh quân c&a Th&y Quân L&c Chi&n v&i s&y&m tr& c&a Thi&t Đ&oan 15 đã ti&n qua thôn Giao Đ&ng và đ&ng trên đ&ng vào thành ph& Qu&ng Tr&. L&c l&ng Th&y Quân L&c Chi&n đã dàn quân t&o thành m&t hành lang đ&c b& bi&n, canh ch&ng nh&t là C&a Vi&t, ngăn ch&n đ&ng ti&p t& l&ng th&c và vũ khí t&mi&n B&c vào cho các l&c l&ng c&a C&ng quân đ&ng chi&m đóng & vùng này.

Vào kho&ng gi&a tháng 7, hai đ&o quân Dù và Th&y Quân L&c Chi&n đã bao vây ba m&t thành ph& Qu&ng Tr&, ch& b&ng& m&t m&t ti&p giáp v&i sông Th&ch H&n. L&c l&ng c&a đ&ch quân đ&ng t& th& trong các công s& kiên c& trong thành ph& Qu&ng Tr& &c l&ng ch&ng 2,000 ng&i thu&c S& Đ&oan 320 th&ng đ&c g&i là S& Đ&oan Thép.

Đ&# ngăn chặn nh&#ng mũi ti&#n quân c&#a Dù và Th&#y Quân L&#c Chi&#n, C&#ng quân đã dùng tr&#ng pháo và dàn c&# xe tăng đ&# nghinh chi&#n. Vào đêm ngày 2 tháng 7, C&#ng quân tung m&#t l&#c l&#ng chi&#n xa hù&#ng h&#u t&#n công vào m&#t cánh quân c&#a Th&#y Quân L&#c Chi&#n và Thi&#t Đoàn 18. Tr&#n đánh kéo dài qua ngày hôm sau, có 5 chi&#c T54 và 2 chi&#c PTR85 b&# h&#. M&#t chi&#c T54 khác b&# Th&#y Quân L&#c Chi&#n b&#t s&#ng.

H&#i 10 gi&# sáng ngày 3 tháng 7, trong khi tr&#n chi&#n v&#n còn ti&#p di&#n, Trung Tá L&#c, Thi&#t Đoàn Tr&#ng Thi&#t Đoàn 18 tr&# l&#i cu&#c ph&#ng v&#n c&#a các phóng viên chi&#n tr&#ng cho bi&#t bên ta ch&# t&#n th&#t nh&#. Ông cũng nh&#n xét r&#ng, chi&#n xa c&#a đ&#ch thi&#u kinh nghi&#m chi&#n đ&#u, ti&#n quân không có đ&#i hình, c&# x&#p hàng đ&#c mà ti&#n t&#i, vì v&#y, không đ&#n 30 phút, đ&#ch đã b&# h&# ngay 5 chi&#c T54. Thành ph&# Qu&#ng Tr&# ch&# còn là nh&#ng đ&#ng tro tàn và g&#ch v&#n, hôm nay l&#i m&#t l&#n n&#a rung chuy&#n vì nh&#ng ti&#ng súng n&# không ng&#ng khi quân Dù ti&#n vào hai m&#t B&#c và Nam c&#a thành ph&#. H&# ti&#n vào t&#ng b&#c m&#t, nhích lên t&#ng t&#c đ&#t, th&#n tr&#ng đ&#y t&#ng cánh c&#a c&#a nh&#ng căn nhà không ch&#, bám vào t&#ng g&#c cây bên đ&#ng ph&#.

Ng&#i ta &#c l&#ng còn kho&#ng ch&#ng 1,000 th&#ng dân b&# k&#t l&#i trong th&# xã này k&# t&# ngày C&#ng quân chi&#m đóng. T&# đ&#i nh&#ng h&#m trú &#n, m&#t s&# li&#u lĩnh chui lên t&#i các đ&#ng ph&# mà quân Dù đã ki&#m soát đ&#c. Ng&#i nào m&#t m&#y cũng h&#c h&#c và g&#y &#m vì ch&# ăn u&#ng c&#m h&#i trong m&#y tháng qua.

Nh&#ng tr&#n giao tranh k&#ch li&#t di&#n ra trong thành ph&#, Đ&#ch quân đ&#c l&#nh t&# th&#. Có nhi&#u b&#ng ch&#ng cho th&#y vi&#n binh c&#a chúng đang đ&#c đ&#u đ&#ng t&# Lào đ&#n. Quân ta nh&#t quy&#t chi&#m l&#i thành ph&# b&#ng b&#t c&# giá nào. Và bu&#i tr&#a ngày 16 tháng 7, Ti&#u Đoàn 6 và Ti&#u Đoàn 11 Dù đã hi&#n ngang ti&#n vào trên đ&#i l&# Lê Hanh nh&# đi di&#n hành. M&#t chi&#n sĩ Dù đ&#n đ&#u v&#i lá qu&#c k&# màu vàng ba s&#c đ&#, có hai chi&#c M48 g&#m g&# h&# t&#ng đ&#ng sau. Đ&#n 13 gi&# 30 phút, anh lính Dù mang c&# treo lên m&#t cao &#c còn đ&#ng v&#ng gi&#a trung tâm th&# xã, đó là tr&# s&# c&#a Đ&#ng Cách M&#ng Đ&#i Vi&#t tr&#c đ&#y, đ&# treo lá qu&#c k&#. Lá c&# đã tung bay trên b&#u tr&#i Qu&#ng Tr&# sau 2 tháng 17 ngày v&#ng bóng vì đ&#ch chi&#m.

Nh&#ng chi&#n sĩ Dù đã đ&# nhi&#u máu và hy sinh nhi&#u m&#ng s&#ng đ&# tái chi&#m thành ph&# Qu&#ng Tr&#, thành ph&# &# vùng đ&#a đ&#u gi&#i tuy&#n, nh&#ng th&#c s&# v&#n còn m&#t ph&#n đ&#t ngay trong thành ph&# này n&#m trong tay C&#ng quân: đó là C&# Thành.

M&#t vài s&# li&#u cho r&#ng, C&# Thành đ&#c xây lên t&# th&#i vua Gia Long, thành xây b&#ng đ&#t,

chung quanh có hào sâu. Qua tri&#u vua Minh M&#ng, năm 1838, thành đ&#c phá đi và xây lại bằng gạch cao 5 mét, dày 5 mét.

Ng&#i ta đ&#c lập nên có chức năng mặt trung đoàn Công quân với lập nên thực và vũ khí, đ&#n đ&#c đ&#y đ&# đang ở sâu đ&#i nh&#ng h&#m h&#, công sự rất kiên cố trong Thành. Và chung quanh thành, mặt lập nên khác đang mai phục để ngăn chặn bất cứ mặt sự xâm nhập nào của Quân L&#c Việt Nam Công Hòa.

Tái chiếm thành phố Quảng Trị, nh&#ng chức chiếm đ&#c Thành thì chức là mặt sự chiếm thành hoàn toàn, vì ngoài mặt tâm lý còn là mặt sự thách. Công quân đã huênh hoang qua máy truyền tin cho rằng Công Thành ở trong tay chúng là nơi bất khả xâm phạm. Các chiến sĩ Dù đang háo hức nhìn về Thành chờ đợi.

Và cuối cùng, họ đã đi đến với Thành. Mặt cái thành hoang phế, nh&#ng màu máu vẫn còn tươi thắm. Mặt cái thành đã đổ nát, nh&#ng trong nh&#ng giờ phút sắp tới, họ sẽ đổ thêm máu nữa để chiếm lại với bất cứ giá nào, vì đó là mặt phần đất của miền Nam, vì đó là danh dự của mặt quân đội, là niềm tin của cả trăm ngàn người dân đã bỏ nhà cửa ruộng vườn thân yêu đang chờ ngày trở lại, vì đó là mặt cuộc sống tài cho bất tay cao thấp.

Theo phóng viên Chad Huntley của UPI, các vị Tổng Lãnh của chiến trường Trị Thiên đang cử xét 3 kế hoạch khác nhau để tái chiếm Thành. Kế hoạch thứ nhất là các lập nên Dù và Thủy Quân L&#c Chiến sĩ tiến công và tràn ngập Công Thành. Kế hoạch thứ hai là để cho Không Quân san bằng Công Thành ra bình địa. Kế hoạch thứ ba là các lập nên Dù và Thủy Quân L&#c Chiến sĩ bao vây Thành cho đến khi địch quân chết đói ở trong đó.

Cuối cùng, kế hoạch thứ nhất được chọn. Đôi bên sẽ mặt đi mặt phân tài cao thấp và th&#gan anh hùng. Đ&#i con mặt của hàng chục phóng viên tới chiến trường để chụp ảnh trên thực địa đang có mặt tại đây sẽ cho hàng triệu người khác nhìn thấy trên thực địa đá vàng này, để mặt lập nên đánh giá rõ rệt khả năng và tinh thần chiến đấu giữa nh&#ng người lính Quân Gia và Công Sơn.

Tiểu Đoàn 5 Dù là đơn vị được vinh dự nhận trách nhiệm công phá thành Đình Công Tráng. Trung Tá Nguyễn Chí Hiếu, Tiểu Đoàn Trị&#ng Tiểu Đoàn 5 Dù, xuất thân khóa 14 Võ Bị Đà Lạt, mặt trong nh&#ng sĩ quan xuất sắc và giàu kinh nghiệm chiến trường của binh chủng Dù.

Ông đã trở lại qua bao nhiêu trận m c, t M u Thân phận công di t đ ch, đ n v t biên nh y vào Cao Miên truy lùng C c R, r i H Lào v i Lam S n 719. Bây gi trên chi n tr ng Tr Thiên, ông và Ti u Đoàn 5 Dù đang trên đ ng ti n t i C Thành.

M t trung đoàn C ng quân đã mai ph c s n đ chào đón nh ng ng i m i đ n. Trung Tá Hi u s đ ng t t c nh ng l c l ng pháo binh nào có th y m tr đ c, nh ng đánh vào là đ i ra. Ti u Đoàn 5 b đ ch c t ra làm ba, m i đ i đ i ph i chi n đ u riêng r . Đ đ o ng c tình th , Trung Tá Hi u ch p nh n m t ph ng cách r t m o hi m, thiên đ a đ ng quy t n: đ ch và ta cùng ch t m t l n. Ông ra l nh cho binh sĩ v a chi n đ u v a ào h m trú n, lo i h m ch A, r i g i Pháo Binh pháo ngay trên đ u mình, vì đ ch và ta, hai bên đang trong th cài răng l c. Pháo Binh không dám b n... Trung Tá Hi u g i máy trình bày v i Đ i Tá L ch. Đ i Tá L ch đ ng ý và cho l nh Pháo Binh b n. C ng quân không ng , t n th t khá n ng, đành ph i b ng cho Ti u Đoàn 5 Dù ti n t i C Thành.

Bây gi Ti u Đoàn 5 Dù đã đ i di n C Thành. Trung Tá Hi u l ng l đ ng nhìn m c tiêu c a mình và nói đùa v i các sĩ quan c a ông: “Mình công thành nh th i La Mã, nh ng v i nh ng khí gi i c a th k 20.” Và cái thành đã làm cho ông m t ăn m t ng m t ngôi thành c hình vuông, m i b dài 500 th c, chung quanh có hào sâu r ng ch ng 10 th c. C Thành nguyên là doanh tr i c a Ti u Khu Qu ng Tr , tháng 4 v a qua, B T L nh c a S Đoàn 3 t căn c Ái T d i v đây, T ng Vũ Văn Giai đã cho tu b và xây đ ng thêm nhi u h th ng phòng th kiên c m i. B i v y, khi C Thành l t vào tay đ ch quân, n i đây đã tr thành m t kh i thép đ c bao b c b i màn l a đ n s n pháo 130 ly, h a ti n 122 ly t bên kia sông Th ch H n và t nh ng h ng đ i bác 57 ly, 75 ly, B40 và th ng liên đ t trên b thành mà nh ng x th đã b xích chân vào đ súng.

Nh ng chi n sĩ Dù l y máu đ i t ng t c đ t. Có nh ng ngày ti n lên đ c m y ch c th c, đ n chi u l i ph i lui v v trí cũ. Khi nh ng chi n sĩ Dù ti n lên thì b pháo c a đ ch nh m a trút xu ng mà không có ch đ n n p. Còn đ ch quân trong thành, khi máy bay c a ta đ n ném bom, chúng chúi xu ng nh ng công s kiên c , máy bay r i vùng, chúng l i bò lên m t cách an toàn. Và hai tu n trôi qua, L c l ng Dù ch ti n lên c m chân h đ đây.

Qua đ n tu n th ba tình hình ch a có gì ti n tri n. Trung Tá Hi u đau lòng khi nhìn th y quân s c a mình m i ngày hao h t kho ng 100 ng i, v a ch t v a b th ng. M c dù đ c b sung ngay, nh ng đa s là tân binh t tr i V ng M ng H ng Trung Tâm Hu n Luy n Quang Trung đ a đ n. Tr c tình hu ng nh v y thì m t sĩ quan ti n sát c a ti u đoàn đ n g p và nói v i Trung Tá Hi u: “Tôi sinh tr ng và l n lên C Thành. Tôi bi t rõ t ng ngổ ngách bên trong C Thành.” Trung Tá Hi u l p t c ra l nh làm m t sa bàn c a ngôi thành b ng đ t. Ông nghiên c u r i h p m t t c đ i đ i tr ng đ trình bày m t k ho ch m i, k ho ch này g m hai giai

đoàn: Giai đoạn mọt là xâm nhập, thăm dò trên mặt thành, công mọt lá cỏ và nếm im đó để làm đũa cỏu tróc lúc bình minh của ngày 25 tháng 7, giai đoạn hai là rừng sáng hôm sau, mọt lóc lóc ng suốt công tiếp và trong vòng 48 tiếng đồng hồ, phải đánh chiếm lại ít nhất phân nửa Củ Thành.

Cuối cùng, Trung Tá Hiếu kết luận: “Phải có mọt toán công mọt vào thành để lập đũa cỏu. Các đội đi tróc ng và đũa cỏu phải bí ẩn khéo léo và chèn nhúng ng để tình huống cho công tác đũa cỏu đêm nay.” Rồi nhĩu ng để tình huống, nhúng ch 8 ng để đũa cỏu, họ là nhúng tân binh Dù, nhúng tróc đây đã trong Lóc Lóc ng Đũa Biết, tiếng nhĩu toán nên tay nghề rất già dặn. Tám ng để làm thành mọt toán gọi là toán Quyết T.

Trung Tá Hiếu thăng tróc cho mọt ng để hai công. Ông biết đó là điu ngoài quy định họ của mình, nhúng ông cũng nh mọt ng để điu hiếu rừng, nhúng khéo ra đi trong đêm nay, ch mọt y ph n trăm hy vọng tr v.

Buổi chiếu ngày 24 tháng 7 năm 1972, khi chiếu ph n lóc củi cùng rĩ vùng oanh kích tr v căn cỏ, là lúc hoàng hôn cũng vĩa ph xu ng trên Củ Thành và công mọt vùng hoang tàn đổ nát chung quanh. Tiếng súng thĩa thĩa rĩ im h n, làm cho chiếu tróc ng bĩng nhiên chìm vào mọt khung cỏnh tĩnh mịch trong bóng đêm. Nhúng chính trong nhúng giây phút tiếng nhĩu ng để chiếu sĩ có th gác súng nhĩu ng để đũa cỏu giây lát sau mọt ngày dài nhích lên tiếng cỏ đũa cỏu bom đũa cỏn, mồ hôi và máu, thì thĩa ra đây là kho nh thĩa gian nguy hiểm nhĩt. L n không đũa cỏu khai hĩa ban đêm, s l m c tiêu mà b đũa ch pháo. Đũa ch cũng biết điu đó nên thĩng hay bò đũa cỏn đánh đũa cỏ công. Bĩ v y, khi bóng đêm ph xu ng, đó là thĩa gian “thần ai nĩy lo, h n ai nĩy gi”.

Nhúng buổi chiếu hôm nay, khi màn đêm vĩa buông xu ng, mọt khéo léo táo bĩa của Tiếu Đoàn 5 Dù bĩa đũa cỏu khai di n. Tám ng để lính Dù trong toán Quyết T đã biết rõ công tác của họ đêm nay. Cũng nh h đã biết rĩa rõ lĩ trình mà họ s vĩa t qua, mọt đũa cỏn đũa cỏng ng n ch chĩng 300 thĩng cỏ, đũa cỏn đũa cỏng t đũa cỏm xu t phát đũa cỏn chân bĩ thành. Mọt đũa cỏn đũa cỏng mà đã h n hai tu n nay, ngày nào h cũng đũa cỏm mồ hôi và máu đũa cỏn thĩu ng n lĩ, nhúng mà b tĩng cỏ của ngôi thành cỏ kia hình nh v n còn xa.

Cái kho nh trĩng rĩng có 300 thĩng cỏ đó là vòng đai cỏa tĩ th n. Mọt màn lĩ hĩa lĩ cỏ dày đũa cỏ bao phĩ vòng đai này, khi n cho ng để ta có cỏ m tĩng ng nũ có mọt con thĩa tĩ ngoài này chĩy vào, nó s trũng đũa cỏn trĩng cỏ khi đũa cỏn đũa cỏ bĩ thành. Lĩ thêm nhúng toán đũa cỏ công cỏa Củng quân “đũa cỏn thĩa” chung quanh và bên ngoài bĩ thành là nhúng chĩng ngăn chĩn bĩa cỏ mọt lĩ cỏ

lòng nào mở u toan xâm nhập.

Khi được giao phó cho nhiệm vụ tái chiếm Quảng Trị, lực lượng Dù đã chuồn bả sả n mọt lá cò đở đở ng trên C Thành. Lá cò đó, bả t c giá nào cũng phải đi ng lên. Và đó là công tác của toán được nhiệm Dù đêm nay.

Tôi đi m xu t phát, toán Quy t T đã sả n sàng. Binh l Tr n Tâm được c làm tr ng toán. Binh l H Khang được c ch đ nh gi lá c và s c m lá c trên C Thành. Rồi trong bóng đêm, tám ng i lính Dù l ng l kh i hành. Sau l ng h , nh ng c p ch huy, nh ng b n đ ng đ i dôi m t nhìn theo, g i g m n i h m t ni m hy v ng. Tám ng i chiếm sĩ ra đi v i m t lòng quy t t . Họ ra đi nh Kinh Kha ngày tr c. Sông D ch Th y dù có r ng nh ng v n d qua h n 300 th c đ t tr ng tr c m t. Chín b c th m r ng c a T n v ng tuy có cao nh ng d lên h n 5 th c t ng c a ngôi thành c .

Tám ng i m t hút vào bóng đêm r t nhanh. Nh ng ng i đ ng sau dôi m t trông ch . Họ ch mong khung c nh đêm nay v n ti p t c yên tĩnh nh trong giây phút này. Đi v i nh ng ng i đang ch đ i, th i gian nh ng ng l i. Không có ti ng ng i, không có ti ng súng, không có h a châu, ch có ti ng côn trùng t nh ng đ ng ru ng chung quanh v ng lên làm cho đêm tr nên hi n hòa nh m t đêm thanh bình c a nh ng ngày ch a x y ra chiếm tr n t i đây. Trong bóng đêm dày đ c, các đ ng đ i c a nh ng ng i ra đi không th y đ c gì h n là bóng đen s ng s ng c a ngôi c thành v n lên gi a khung tr i còn chút ánh sáng m m . Họ đ m t ng giây t ng phút, h l ng tai nghe t ng ti ng đ ng. Ch a có ti ng súng là toán Quy t T c a Dù ch a ch m đ ch. Nh ng n u h i gi này h đã ti n vào đ n đầu r i, thì không ai có th tr l i đ c. Có th 50 th c, 100 th c, cũng có th đã đ n d i chân t ng ho c có th đã b đ ch b t s ng, b thanh toán b ng c n chiếm m t cách âm th m đ gài cho toán khác ti p t c ti n vào.

Và h ch bả t ch đ i. Th i gian trôi qua. Rồi trong bóng đêm, ngay h ng c a toán tám ng i v a ti n vào, trên m t thành, m t bóng đen đ t nhiên nhô lên gi a b u tr i, bay bay theo chi u gió. T ngoài xa, m t ng i tinh m t nhìn th y và la lên: Lá c .

Cùng lúc đó, trong s tĩnh m ch c a đêm chiếm đ a, bên tai c a nh ng ng i đang ghìm súng ch nhau b ng nghe m t ti ng hô động đ c t trên b thành vang đ i: “Nh y Dù c g ng. Nh y Dù chiếm th ng. Vitt Nam C ng Hòa muôn năm.”

Tiếng hô vang trong đêm khuya và vang dội ở Củ Thành. Tiếng hô như tiếng bom nổ bên tai quân địch. Ngay tức khắc, một loạt đèn 57 ly trực xạ vào nơi và phát ra tiếng hô và còi chửi cây thép liên cũng châu mũi vào đây như đèn như mìn. Ánh sáng của màn lửa đèn cho thấy một lá cờ vàng ba sọc đỏ đợc cõm lên trên một thành, một tung bay trước gió, đã bị rơi xuống phả lên xác người và của mìn. Binh l H&# Khang, người chỉ h&# sĩ cõm lá cờ trên b&# Củ Thành Quang Tr&# đã vĩnh viễn ra đi, b&# l&#i đ&#ng đ&#i, b&# l&#i cu&#c chỉ h&#n s&#p di&#n ra đêm nay, b&# l&#i v&# và ba đ&#a con thơ đang chờ đ&#i ch&#ng, chờ đ&#i cha t&#i tr&#i gia binh của Ti&#u Đ&#n 5 Dù ở Biên Hòa.

Anh ra đi như đùa cợt. Đ&#i trai chinh chiến, cái chết như t&#a lông h&#ng. Anh ra đi rất ngoạn ngh&#, như lá cờ vàng ba sọc đỏ ngoạn tung bay trên Củ Thành Quang Tr&#. Và ngày mai, khi có ai đứng chân ghé thăm l&#i n&#i đây, ngoài dấu bom đèn và nguyên nét điêu tàn đó, người ta vẫn còn nghe tiếng hô của anh vang trong củ Củ Thành: “Việt Nam Củng Hòa Muôn Năm”.

Trung Tá Hi&#u vẫn như một quy&#t th&#c hi&#n giai đ&#n hai. Sáng sớm ngày 25 tháng 7, Đ&#i Ủy Tr&#ng Đ&#ng Sĩ, Đ&#i Đ&#i Tr&#ng Đ&#i Đ&#i 51 đ&#c l&#nh v&#t qua hào sâu, t&#n công vào một góc thành để lên đèn lá cờ l&#n n&#a. Đ&#i Ủy Sĩ là một sĩ quan trẻ, gan d&#, ông chỉ huy đ&#i đ&#i mình v&#t qua “vòng đai t&#n”, v&#t qua một hào sâu để i chân thành với s&# y&#m tr&# t&#i đa của Pháo Binh và Không Quân. Khi nghe người lính Dù đưa tiên đ&#t chân đ&#c trên một thành để đ&#ng c&#, một tai nạn thảm kh&#c xảy ra, ngay trước một Trung Tá Hi&#u đang đ&#ng theo dõi trận đánh: Hai phi tu&#n của ta, không biết vì một sự l&#m l&#n nào, đang cúi xuống trút bom ngay trên đ&#u Đ&#i Đ&#i 51. Trung Tá Hi&#u nhìn thấy rõ ràng, nhưng làm sao ngăn k&#p. Ông nghe tiếng của Đ&#i Ủy Sĩ la th&#t thanh trên máy. R&#i bom nổ. Đ&#i Đ&#i 51 Dù g&#n như tan nát.

Ngày 27 tháng 7 năm 1972, l&#c l&#ng Dù đ&#c l&#nh bàn giao Củ Thành l&#i cho S&# Đ&#n Th&#y Quân L&#c Chi&#n. Sự thay đ&#i nhiệm vụ đ&#t ng&#t này làm cho một sự ng&#i th&#c m&#c. Sau này tôi có hỏi Trung Tr&#ng Ngô Quang Tr&#ng, Tr&#ng Tr&#ng xác nhận rằng, việc đi&#u đ&#ng là do tình hình của chiến trường. Lúc bấy giờ áp l&#c của Củng quân ở vùng núi rất nặng nề. Ông đã hỏi ý với cái v&# T&# L&#nh của các l&#c l&#ng và cân nhắc rất kỹ trước khi quy&#t đ&#nh.

Có l&# Tr&#ng Tr&#ng mu&#n ám chỉ lúc đó, nhưng tin tức tình báo cho thấy Củng quân đang đi&#u đ&#ng vĩnh viễn Lào qua. L&#c l&#ng này có thể là toàn bộ S&# Đ&#n 316 và hai trung đoàn thuộc S&# Đ&#n 312 đã rút khỏi Lào hiện đang ở n&#p giữa vùng biên giới Lào-Vi&#t và có thể tham chiến tại Quang Tr&# bất cứ lúc nào.

Cu&#c bàn giao vùng trách nhiệm giữa hai l&#c l&#ng Dù và Th&#y Quân L&#c Chi&#n hoàn tất vào

ngày 28 tháng 7. Một cuốn vở của Thụy Quân Lưu Chi đã tuyên bố với báo chí: “Trên Quãng Trại mới bắt đầu”. Đó có nghĩa là từ giờ phút này, những chiến sĩ Mũ Xanh sẽ “trở về, trở về” để bắt đầu công tác trên đường tiến vào Củ Thành. Những người quan tâm đến chiến dịch này đều cùng chung một nhận định: Củ Thành chỉ có thể tái chiếm, khi quân ta khóa cửa ngõ pháo đài, cắt đứt đường tiếp tế Bộ vào và không có phi cơ Mỹ thả bom cho các lực lượng trên bộ.

Và chiến dịch tiếp diễn...

Lực lượng Thụy Quân Lưu Chi đã quy định quy chế của Địch Tá Ngô Văn Địch, Lưu Đoàn Trại của Đoàn 258 bắt đầu làm công tác tiến lên địch, công tác địch đã gặp gỡ và công viên giáo dục trên đường Củ Thành rồi xuất phát vì sức công phá của quân ta. Chiến dịch không phải chỉ trong một giờ, một ngày hay một tháng. Chiến dịch tiếp diễn không ngừng. Tiếng súng không một giây phút nào dứt... Ta và địch giành nhau công tác địch. Trên bộ của thành phố Quãng Trại, không bao giờ vắng bóng những chiến sĩ của chúng ta, phóng lên, nhào xuống để bắt hàng tên bom địch. Khi phải một vùng, không có một thủ tục nào là không có dù vũ khí của sự tàn phá. Nhà cửa, phá nát hoang tàn. Chỉ còn Củ Thành là vẫn đứng vững. Và cuộc chiến vẫn tiếp diễn... Rồi 80 ngày trôi qua. Đã bao nhiêu bom địch trút xuống, đã bao nhiêu chiến sĩ Thụy Quân Lưu Chi hy sinh, mà địch mất tiến độ gần như tấc cũng còn cách biến thành 200 thước. Cuộc cùng, một kế hoạch mới được thực hiện: mua sắm một chiếc cầu trong Củ Thành thì phải đắp cái đê bên kia bờ Bộ của sông Thạch Hãn. Không Quân và Pháo Binh được giao cho nhiệm vụ khóa cửa ngõ những khẩu pháo của địch trong một thời gian để cho lực lượng Thụy Quân Lưu Chi xung phong tràn lên một thành đánh chiếm bên ngoài và súng M79 với địch. Kế hoạch này đã có kết quả.

Vào một ngày giữa tháng 9, ngày 14 tháng 9 năm 1972, Tiếng Bùi Thế Lĩnh, Tiểu Lữ Đoàn Thụy Quân Lưu Chi, tuyên bố với phóng viên báo chí chiến đấu rằng: “Tôi tin rằng trong vài hôm nữa, những cánh vàng sẽ tung bay trên Củ Thành Quãng Trại”. Và ông mời các phóng viên lúc đó sẽ cùng ông vào Củ Thành nhận lấy những chiến thắng. Chỉ vài hôm nữa. Nghe thật dễ nghe và quá dễ dàng. Những người ủng hộ lý tưởng của Tiếng Lĩnh, hãy nghe tin đến của phóng viên AFP đang có mặt ở Củ Thành mô tả: “Thật là một cơn mưa những trái bom. Các chiến đấu viên không ngừng một giây. Trong tiếng nổ của bom, tiếng bom oanh tạc của Không Quân và những tràng pháo súng địch nổ là những tiếng la xung phong. Quang cảnh thật ngoạn mục”.

Phóng viên người Ý, Ennio Iacobucci, là phóng viên cuối cùng rời Quãng Trại, chỉ vài giờ trước khi các lực lượng của miền Nam di tản khỏi thành phố này hồi tháng 5 vừa qua, và ông cũng là phóng viên người quốc tế đầu tiên leo lên Củ Thành, ngay khi Thụy Quân Lưu Chi và Công

quân đang giao tranh ác liệt.

Trong thời điểm quy t liệt đó, mặt trận đánh táo bạo và th n t c ngay buổi sáng ngày 14 tháng 9. Những chiến sĩ của Tiểu đoàn 3 và Tiểu đoàn 6 Thủy Quân Lục Chiến dùng l u đ n và chĩa nòng súng l n tr c x vào các công s phòng th c a Công quân đ ti n chi m thêm m t ph n t ng phía Nam Thành.

Cu c t n công b t ng này có s y m tr c a 5 chiến xa M48 của Tiểu đoàn 20. Những chiến xa M48 đã ti n sát t ng thành, b n đ i bác lên đ u các công s , b t đ ch quân ph i n m im đ i h m, trong lúc đó, Thủy Quân Lục Chiến bò lên tung l u đ n và b n tr c x vào các n i n núp của Công quân. Khi tiếng súng t đ i nh ng h m c a đ ch quân đã im b t, toán Thủy Quân Lục Chiến đ ng th ng lên reo hò vì đã chiến xong m t đ n t ng thành n a. Phóng viên của UPI là Ted Kurrus đã leo lên t ng thành cùng m t lúc v i toán 50 Thủy Quân Lục Chiến đ cu c t n công này t ng thu t: “Kho ng 250 th c t ng thành, t c là phân n a vòng thành phía Nam đã n m trong tay của Thủy Quân Lục Chiến”. Trên m t m t đ n thành khác, m t l c l ng Thủy Quân Lục Chiến b trí đ y m tr cho m t l c l ng b n đã vào trong thành t m y hôm tr c, nay ti p t c ti n lên m t cách th n tr ng t ng b c. Công quân v n ti p t c b n súng c i và đ i bác không gi t vào các l c l ng đang xâm nh p Thành.

Nh ng ph n l c c a Không Quân ta tr đũa không ng ng, c g ng khóa h ng các kh u pháo này đ tránh thi t h i cho quân b n. Có nh ng lúc các chiến sĩ Mũ Xanh m o hi m, ch p nh n cho gi i bom sát bên c nh, ch cách vài ch c th c, đ mong s m đ t đ m chiến tr ng.

Có l còn ch ng 500 Công quân b vây hãm trong thành nên ti p t c kháng c . Các đ n v c a ta đã b trí s n sàng m t Tây và Đông của thành phố Quang Tr đ ng n n không cho đ ch rút lui. Đ ch quân b tiêu di t đ n đ n, cu i cùng ph i phân tán thành t ng toán ch ng c nh r i rác trong các công s . Những pháo kích v n còn ti p t c, t phía bên b B c sông Thạch Hãn.

Cho đ n ngày 15 tháng 9, đ i quân của ta t ba m t kéo vào, hoàn t t cu c tái chiến Thành lúc 5 gi 15 phút. Cùng trong ngày, m c dù Công quân v n còn b n s và pháo đ n súng c i vào liên t c và tr i thì đang m a bão, những Thủy Quân Lục Chiến v n làm l đ ng l i qu c k trên Thành Quang Tr . Lá c mà toàn th ng i dân miền Nam đã bao ngày mong đ i. Lá c mà máu của bao nhiêu chiến sĩ đã đ xu ng đ đ ng l i ngày hôm nay.

Trở lại Củ Thành

Tác Giả: Kiều Må Duyên

Thứ Năm, 02 Tháng 7 Năm 2009 02:20

Một tiều đũa Thå Quân Lß Chißn, qußn áo đßy đßt bßi, mßt nhßc sau nhßng ngày kßch chißn, đã bußc lá cß màu vàng ba sßc đß lên mßt cây cßt cao chßng 7 thßc và cßm trên đßnh tßng vß phía Tây cßa Củ Thành. Gió bão thổi lá cß bay phßn phßt mßt cách oai hùng và ngßo nghß gißa cßnh chißn trßng chßa im tißng súng. Chßo đßi cßa lá qußc kß có gßn dây bißu chßng hai màu xanh và vàng cßa Sß Đoàn Thå Quân Lß Chißn, là lßc lßng đã chißn đßu sußt thßi gian qua đß chißm lßi Củ Thành.

Phóng viên Ted Kurrus cßa hãng thông tßn UPI, chßng kißn cßnh đßng cß trên Củ Thành Qußng Trß đã cho rßng thßt hùng tráng không khác gì cßnh đßng cß cßa quân đßi Mß trên đßo Iwo Jima hßi Đß Nhß Thß Chißn.